

Dolnośląski Ośrodek Doradztwa Rolniczego
ul. Zwycięska 8, 53-033 Wrocław
centrala: 71 339 80 21 (22), sekretariat: tel. 71 339 86 56, faks: 71 339 79 12
e-mail: sekretariat@dodr.pl, www.dodr.pl

Ubój z konieczności poza rzeźnią – gospodarskie zwierzęta kopytne

Ubój z konieczności zwierząt poza rzeźnią dotyczy przypadków, gdy zdrowu zwierzęciu zdarzy się uraz spowodowany wypadkiem. Ten typ uboju zwierząt gospodarskich kopytnych, takich jak świnie, owce, konie, krowy czy kozy, jest dopuszczalny z przyczyn humanitarnych lub ekonomicznych. Przypominamy przepisy regulujące jego wykonanie.

Z przyczynami humanitarnymi mamy do czynienia, kiedy zdrowe zwierzę ulega wypadkowi, a będący jego wynikiem uraz powoduje cierpienie, nie pozwala na naturalne poruszanie się i uniemożliwia transport do rzeźni. Przyczyny ekonomiczne oznaczają, że mamy możliwość uratowania wartości rzeźnej takiego zwierzęcia.

Po pierwsze wezwij lekarza

Jakie kroki należy podjąć, gdy zwierzę ulegnie wypadkowi? W pierwszej kolejności wzywamy lekarza weterynarii, zajmującego się leczeniem zwierząt gospodarskich. Lekarz stwierdzi czy zwierzę należy leczyć, czy powinno być poddane ubojowi lub uśmiercone.

Skontaktuj się z rzeźnią

Co należy zrobić, jeżeli lekarz weterynarii stwierdzi, że ubój jest konieczny? Należy skontaktować się z najbliższą rzeźnią, aby ustalić,

czy jest możliwość przyjęcia tuszy i narządów wewnętrznych zwierzęcia.

Tusza wraz z narządami musi trafić do rzeźni, ponieważ to tam urzędowy lekarz weterynarii dokona badania poubojowego i oceni przydatność mięsa do spożycia przez ludzi.

Wydanie tej oceny jest warunkiem wprowadzenia mięsa na rynek.

Badanie przedubojowe

Kolejnym krokiem jest kontakt z powiatowym lekarzem weterynarii, właściwym terytorialnie dla danego gospodarstwa, który przeprowadzi badanie przedubojowe i wystawi świadectwo urzędowe tuszy i narządów wewnętrznym zwierzęcia poddanego ubojowi z konieczności.

Kto to zrobi?

Kto dokonuje uboju z konieczności? Tylko osoby posiadające odpowiednie kwalifikacje – takie same, jak w przypadku uboju zwierząt w rzeźni.

Osoba wykonująca ubój:

- ma ukończone 18 lat,
- posiada wykształcenie co najmniej zasadnicze zawodowe,
- odbyła szkolenie teoretyczne oraz trzymiesięczną praktykę na stanowisku ubojowym, pod stałym nadzorem osoby posiadającej udokumentowany 3-letni staż pracy na takim stanowisku.

Wykaz osób uprawnionych do wykonywania uboju można znaleźć w powiatowych inspektoratach weterynarii.

W jakich warunkach i w jaki sposób?

W przypadku uboju z konieczności poza rzeźnią, właściciel zwierząt powinien zrobić to jak najszybciej. Ważne jest również, aby podczas uboju i związanych z nim działań oszczędzić zwierzęciu niepotrzebny ból, cierpienia i niepokoju. Należy także przestrzegać zasad higieny. Zwierzę ma być ogłuszone i wykrwawione przez osobę posiadającą niezbędne kwalifikacje. Tusza po uboju powinna być wykrwawiona, a w miejscu dokonania uboju można usunąć z niej żołądek oraz jelita zwierzęcia, pod nadzorem wezwanego lekarza weterynarii. Usunięte narządy należy prawidłowo oznakować (umożliwia to identyfikację) i razem z tuszą przewieźć do rzeźni.

Wymagane dokumenty

Do rzeźni wraz z tuszą i narządami wewnętrznymi muszą być dostarczone następujące dokumenty:

- Oświadczenie rolnika – stwierdzające tożsamość zwierzęcia i zawierające informacje na temat produktów leczniczych lub innych środków, jakie wobec niego zastosowano. Wyszczególnione są tu również daty podania leków i okresy karencji.
- Świadectwo urzędowe – zawiera takie informacje, jak wynik badania przedubojowego, data i godzina przeprowadzenia uboju z konieczności, charakter leczenia i zastosowane środki i leki, a także przyczyna uboju.

Tusza do rzeźni

Tusza wraz z narządami wewnętrznymi powinna być przewieziona do rzeźni w warunkach higienicznych i najszybciej, jak to możliwe.

Jeżeli transport ma trwać dłużej niż 2 godziny od momentu przeprowadzenia uboju, należy zapewnić warunki chłodnicze dla przewożonej

tuszy i narządów wewnętrznych. W przypadku, gdy warunki klimatyczne na to pozwalają, nie ma konieczności chłodzenia.

Decyzja weterynarza

Co w przypadku, gdy lekarz weterynarii uzna, że nie można przeprowadzić uboju z konieczności? Może on uznać, że zwierzę powinno być leczone lub uśmiercone. W przypadku decyzji o uśmierceniu:

- lekarz weterynarii uśmierca zwierzę poprzez podanie środka usypiającego,
- tusza może zostać poddana utylizacji lub (za zgodą urzędowego lekarza weterynarii) przeznaczona do skarmiania zwierząt mięsożernych.

W poszukiwaniu rzeźni

Co zrobić, jeżeli nie znajdziemy rzeźni, która zgodzi się na przyjęcie tuszy razem z narządami wewnętrznymi zwierzęcia? W takiej sytuacji rolnik może podjąć się leczenia zwierzęcia lub uśmiercenia go. Możliwe jest też przeprowadzenie uboju w celu pozyskania mięsa dla siebie. Jeżeli nastąpi śmierć zwierzęcia, Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa pokrywa koszty jego utylizacji.

Zawiadomić Agencję

Niezbędne jest powiadomienie Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa. Każdy przypadek przeprowadzenia uboju z konieczności zwierząt z gatunku bydło, kozy, świnię czy owce należy zgłosić w terminie 7 dni. Wyjątkiem są tereny objęte obostrzeniami związanymi z afrykańskim pomorem świń. W takim przypadku termin dostarczenia informacji o uboju z konieczności wynosi 2 dni.

Maria Semenowicz, DODR

Wrocław 2022

redakcja i korekta: Agnieszka Siegel, DODR

skład: Ewa Kutkowska, DODR